

Uskalla NÄHDÄ

**Webinaari lapsein kohdistuvasta henkisestä
väkivallasta 9.5.2022 klo 14-16**

Uskalla nähdä – lapsiin kohdistuvan henkisen väkivallan tunnistamisen ja puuttumisen haasteet ammattilaisten silmin

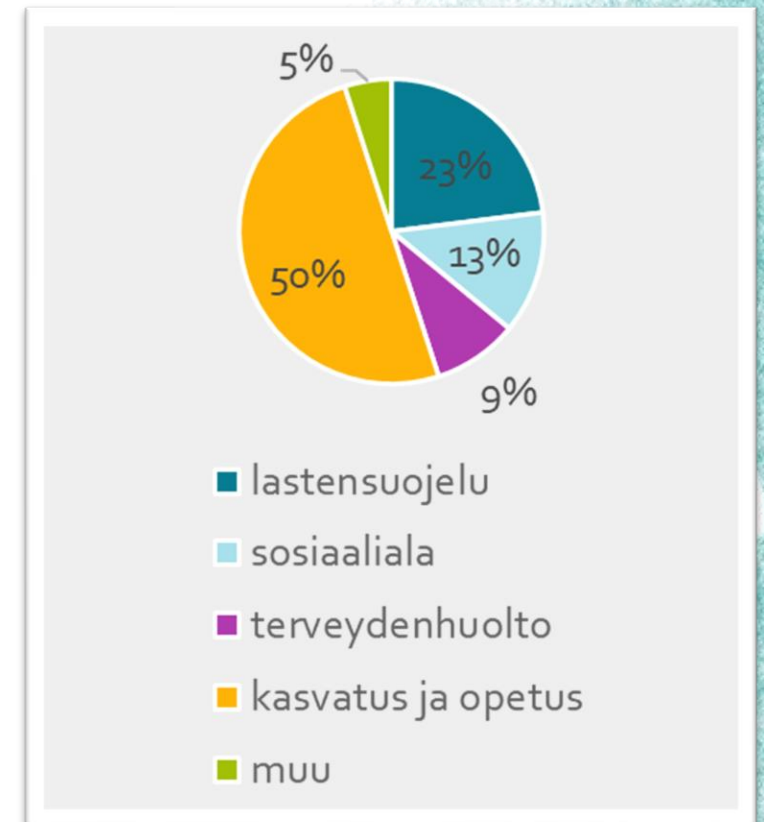
- **Annukka Paasivirta**
Lastensuojelun Keskusliitto
- **Laura Holmi**
Lastensuojelun Keskusliitto
- **Miia Ståhlberg**
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
- **Taina Laajasalo**
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-875-0>

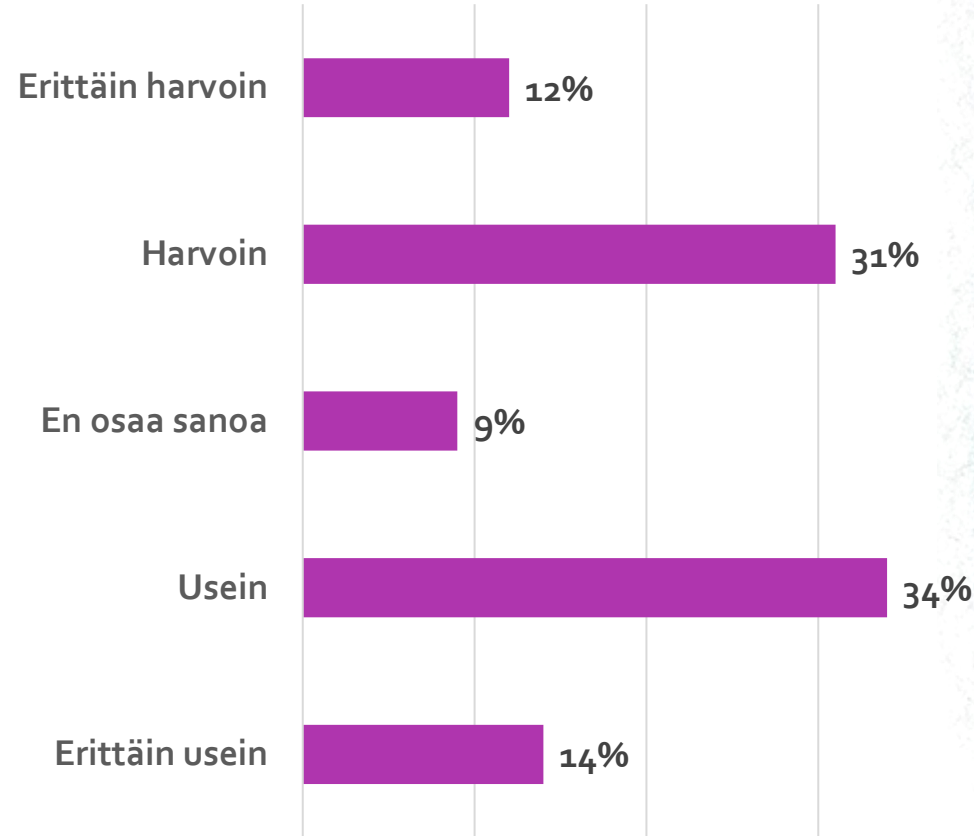
Kyselyn toteutus

- Lasten ja perheiden kanssa työskenteleville ammattilaisille suunnattu kysely henkisestä väkivallasta.
- Lastensuojelun Keskusliitto, Ensi- ja turvakotien liitto, Tampereen yliopiston hoitotiede sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-hanke toteuttivat kyselyn ajalla 29.11.2021 – 7.1.2022.
- Vastauksia 565 kpl
 - kasvatuksen ja opetuksen ammattilaiset (283), lastensuojelun ammattilaiset (130), sosiaalihuollon ammattilaiset (73) ja terveydenhuollon ammattilaiset (53).
- Vastaajilta kysyttiin kuinka usein he ovat kohdanneet lapsen kohdistuvaa henkistä väkivaltaa, sen tunnistettavuutta ja siihen puuttumista, millaista tietoa, puuttumisen keinoja ja työkaluja he tarvitsisivat.

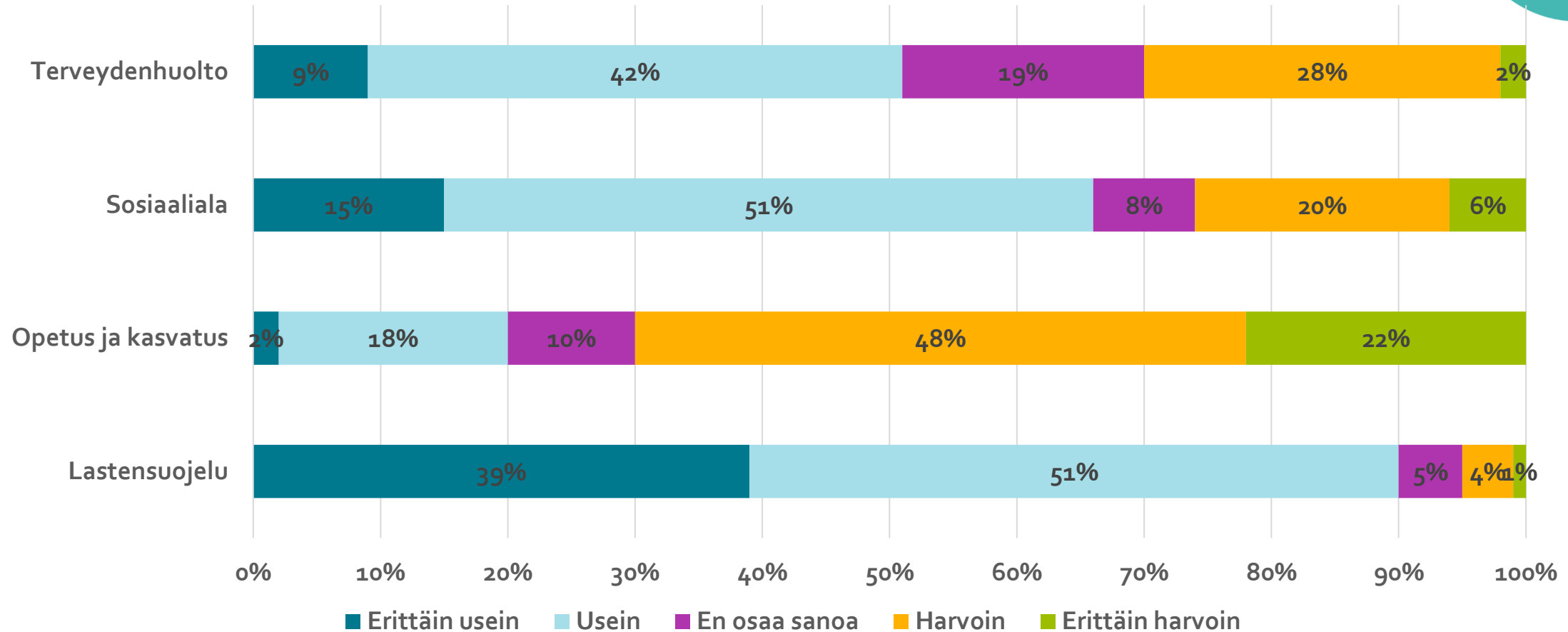

Kuinka usein olet kohdannut työssäsi lapsen kohtaamaa henkistä väkivaltaa?

- Henkinen väkivalta on lapsiin kohdistuvan väkivallan muodoista yleisin
- Ammattilaisista 48 % on kohdannut lapsiin kohdistuvaa henkistä väkivaltaa usein tai erittäin usein.

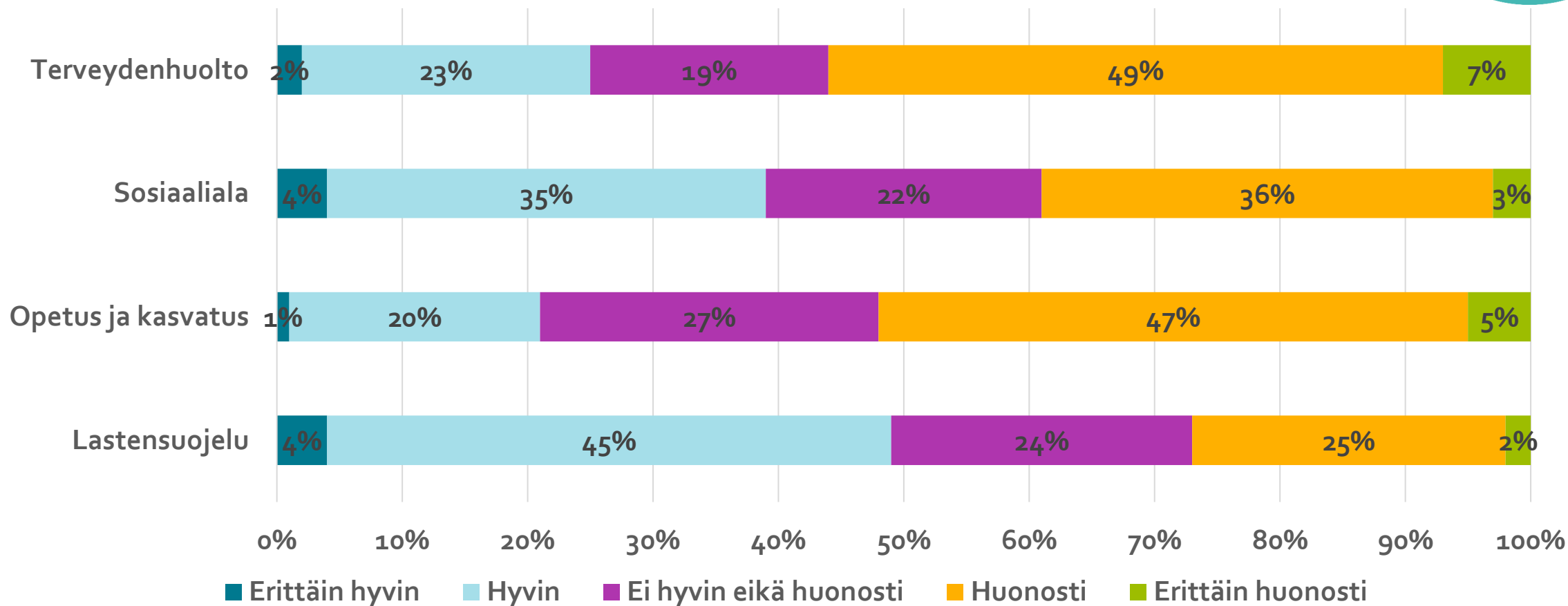
Kuinka usein olet kohdannut työssäsi lapsen kohtaamaa henkistä väkivaltaa? Ammattiryhmittäinen vertailu

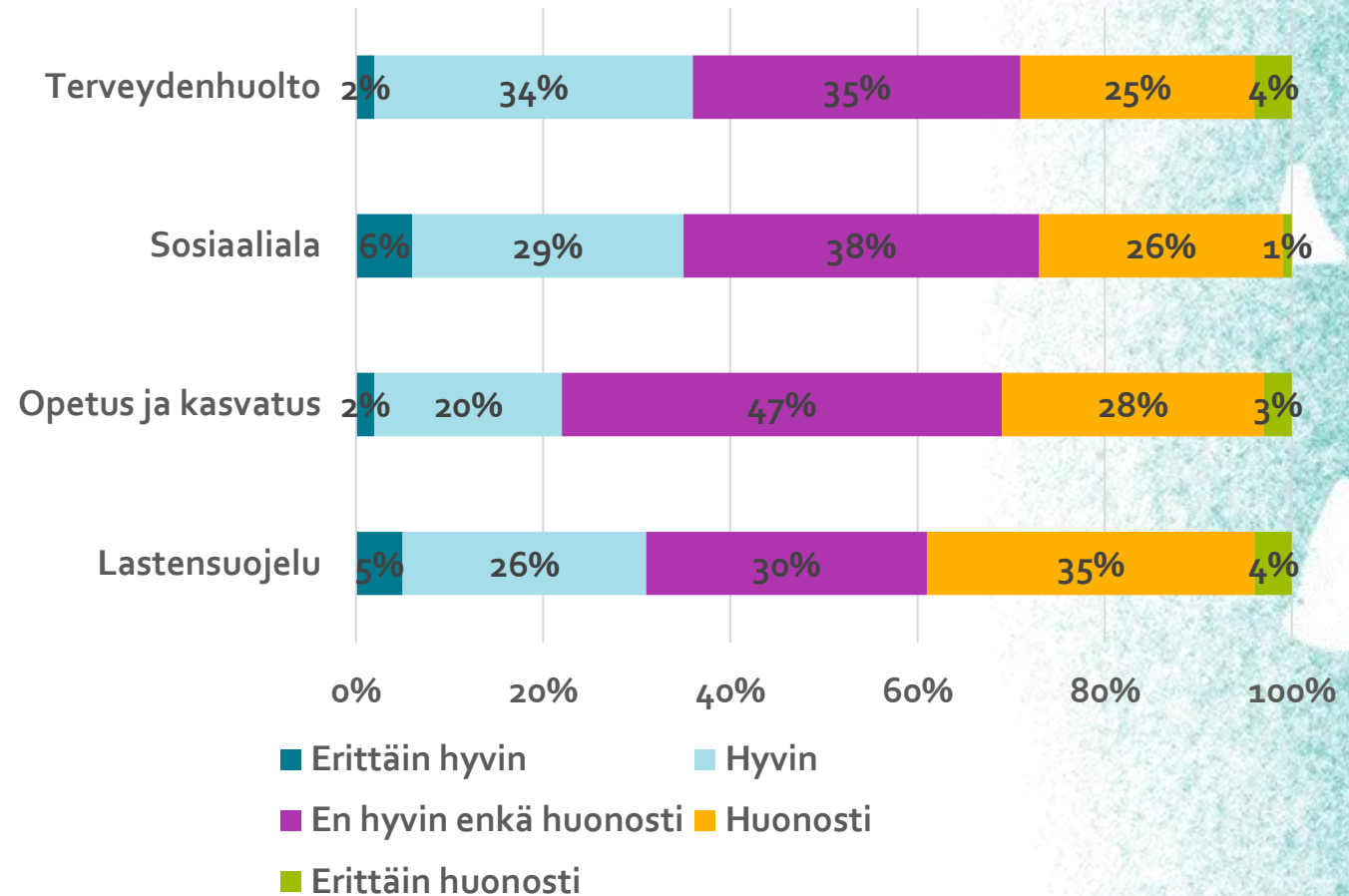
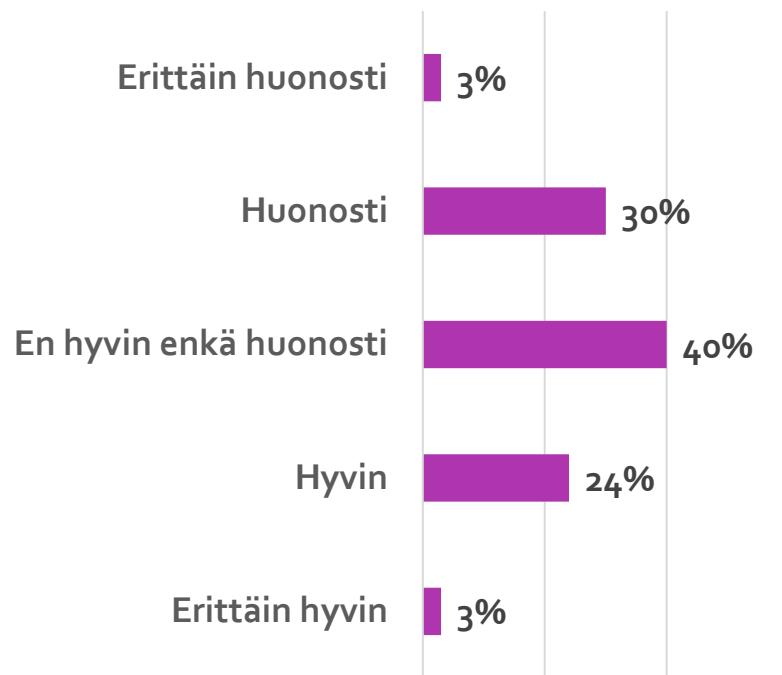
Kuinka hyvin mielestäsi lapsen kohtaama henkinen väkivalta on tunnistettavissa?

44 %
kaikista vastaajista
tunnisti ilmiön
huonosti

Uskalla
NÄHDÄ

Miten pystyt puuttumaan lapsen kohtaamaan henkiseen väkivaltaan?

Tiedon tarve

Ilmiötason tieto

- Määrittymisen epäselvyys
- Ilmenemisen muodot
- Missä raja menee?

"Ihan sellaista käsitteiden yleistä avaamista: missä menee raja, milloin on jo kyse väkivallasta, milloin jostain lievemmästä." opetus ja kasvatus

"Tietoa ja tietoisuutta siitä, minkälainen kohtelu sisältää vääränlaista vallankäyttöä." opetus ja kasvatus

Tunnistaminen

- Henkisestä väkivallasta kertomisen vaikeus
- Henkisen väkivallan vaikutukset lapseen

"Minkälaisia oireita lapsella voi olla ja minkälaista vanhemman toteuttama väkivalta konkreettisella tasolla on. Helpottaa puuttumisen keinoja." sosiaaliala

"Henkisen väkivallan oireet, kuinka ne näkyvät lapsessa?" opetus ja kasvatus

Tiedon tarve

Tietoa puuttumisen tueksi

- Millä sanoilla ottaa puheeksi, miten kysyä?
- Puuttumisen perusteleminen; vaikutukset lapseen?

"Miten siihen kannattaa puuttua. Kuinka sanoittaa lapselle ja aikuiselle, joka ei miellä sitä väkivallaksi." sosiaaliala

"Millaisin kysymyksin lapselle/nuorelle/vanhemmalle pääsisi kiinni? "
lastensuojelu

Tuen ja työkalujen tarve

Uskalla
NÄHDÄ

Keinoja puheeksi ottoon (43% n= 274)

- Konkreettisia materiaaleja
- Lapsille ja aikuisille
- Monikulttuurisuuden huomioiminen
- Tukea myönteisempiin kasvatustapa-
menetelmiin

"Konkreettisia tunnistamisen ja puheeksi ottamisen työkaluja." sosiaaliala

"Lisää koulutusta tunnekasvatus asioihin, jotta voi tukea vanhempia lasten tunneasioissa, vanhemmuuteen liittyvää koulutusta, työkaluja vanhemman ohjaamiseen. Kartoituslomake voisi olla hyvä, jolla voisi ottaa puheeksi helpommin henkisen väkivallan." terveydenhuolto

Tietoa ja koulutusta

- Tiedon tarve
- Koulutusta ilmiöstä, tunnistamisesta sen vaikutuksista lapseen
- Helposti lähestyttävää tietoa

"Asiatietaa, jota voi välittää lyhyessä ja tiiviissä muodossa vanhemmille." opetus ja kasvatus

"Vanhempien on vaikea tajuta menettelyjensä seurauksia. Olisi hyvä, jos asiasta olisi konkreettista tutkimustietoa, jota voisi jakaa myös vanhemmille siten, että se ei olisi syyllistävää vaan valaisevaa." lastensuojelu

Tuen ja työkalujen tarve

Aikaa ja tukea työntekijälle

- Paremmat resurssit asiakastyöhön - aikaa kohtaamiseen
- Työyhteisön tuki ja valmius reflektoida
- Esihenkilön tuki vaativassa tilanteessa

"Aikaa vastaanottokäynneille keskustella asiasta. Materiaalia käytettäväksi puheeksi otossa ja ohjannassa." terveydenhuolto

"Päiväkodin johtajan täysi tuki. Hallinnon tuki." opetus ja kasvatus

"Työnohjausta, rohkeutta ottaa väkivalta puheeksi." terveydenhuolto

Viranomaisyhteistyö

- Enemmän yhteistyötä henkisen väkivallan parissa
- Konsultaatiot, työparityöskentely, moniammatillisen osaamisen hyödyntäminen
- Selkeät prosessit/hoitopolut

"Yhteistyötä koulujen, psykiatrisen, päihdepuolen ym kanssa. Oikeasti koko perheen auttajat ja perhe saman pöydän ääreen ja keskustelemaan." lastensuojelu

"Selkeät toimintaohjeet." opetus ja kasvatus

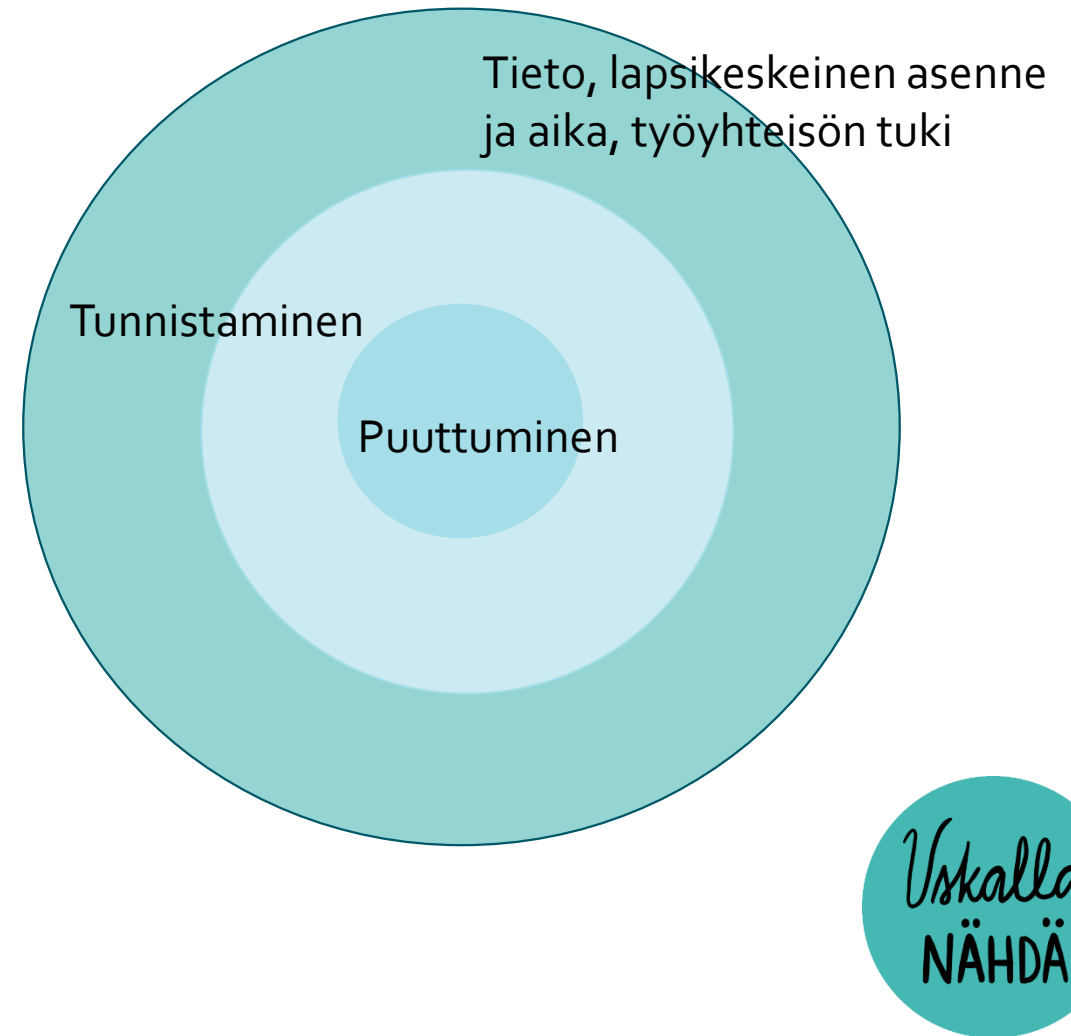
Ammattiryhmien välisiä eroja

ILMIÖ	TUNNISTAMINEN	PUUTTUMINEN	
Opetus ja kasvatus Tietoa mistä tunnistaa henkisen väkivallan kokemus lapsessa. Lisäkoulutusta ilmiöstä. Tietoa ja tukea puheeksi ottamiseen.	Lastensuojelu Asiakkaiden auttaminen kohtaamansa henkisen väkivallan työstössä. Vaikuttamistyö ja tietoisuuden lisääminen ilmiöstä. Lainsäädännön keinot puuttumiseksi.	Sosiaaliala Konkreettisia ja monipuolisia puheeksi ottamisen välineitä ja materiaaleja asiakkaiden kanssa aihepiirin työstämiseen.	Terveydenhuolto Lisää tietoa, koulutusta ja puheeksi ottamisen konkreettisia välineitä. Selkeitä hoitopolkuja ja työprosessia.
Vain 21 % tunnistaa. Kokevat, että heikot mahdollisuudet puuttua.	49 % tunnistaa henkisen väkivallan, mutta 39 % mukaan puuttuminen haasteellista.	35 % tunnistaa hyvin ja pystyy myös puuttumaan siihen.	Vain 25 % tunnistaa, mutta tunnistaessaan 35 % pystyy puuttumaan hyvin.
Kaikille lisää tietoa ja koulutusta ilmiöstä, keinoja ja välineitä puheeksi ottamiseen ja puuttumiseen			

Pohdintaa

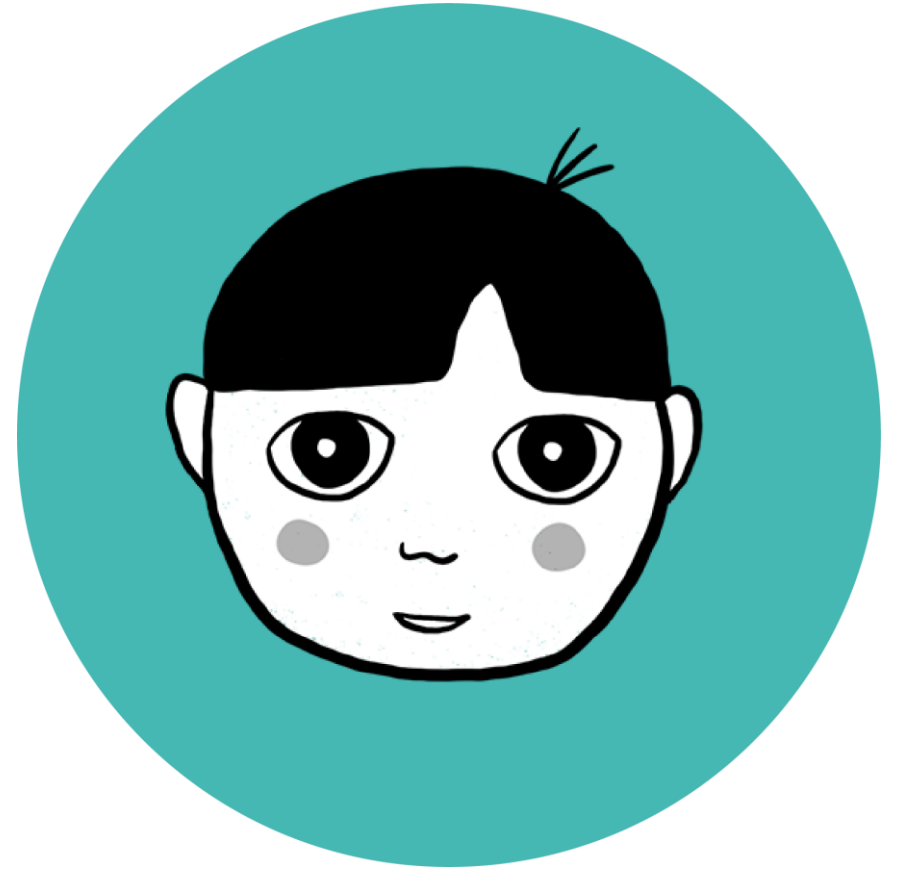
- Tiedon ja koulutuksen tarve on ilmeinen ja edellytys ilmiön tunnistamiselle ja siihen puuttumiselle
 - Tiedon lisäksi tarvitaan lapsikeskeinen asenne ja aikaa tulla tutuiksi
- Mitä katsoa ja kuunnella, jotta tunnistaa?
 - Lapsen arjen kuvaukset
 - Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus
- Sanat mietityttävät; miten ottaa puheeksi, miten kysyä?

MIKSI HENKISEEN VÄKIVALTAAN PUUTTUMINEN ON TÄRKEÄÄ!

- Henkiseen väkivaltaan puuttuminen voi suojata lapsia kaltoinkohtelulta ja traumakokemuksilta, joilla voi olla pitkäaikaisia vaikutuksia.
- Lasten ja vanhempien ohjaus, tuki, neuvonta ja mielenterveyttä tukevat palvelut tukevat vanhemmuutta ja tasapainoista lapsuutta.
- yhteiskunnan sosiaalipoliittiset resurssit lapsiin ja perheisiin ehkäisevät myöhempiä vaikeuksia ja vaikuttavat myönteisesti lasten ja perheiden hyvinvointiin.

(Salokangas 2020).

Kiitos!

annukka.paasivirta@lskl.fi

laura.holmi@lskl.fi

miia.stalhberg@thl.fi

taina.laajasalo@thl.fi